

LEERLIJN

Woordenschat

Woordenschat is onlosmakelijk verbonden aan elk domein. De woordenschat is de voorraad woorden die je kent (de kennis): begrijpt of gebruikt. Deze kennis is opgeslagen in het brein. ⓘ

Zonder kennis van woorden is het niet mogelijk te luisteren, te spreken of gesprekken te voeren. Echter speelt woordenschat ook een grote rol bij schriftelijke taal (lezen en schrijven). Zonder woordkennis is het bijvoorbeeld onmogelijk om een logisch verhaal te schrijven. Woordenschatontwikkeling is uitbreiding van kennis en is geïntegreerd in alle vakken en alle (speel)leermomenten.

**Beginsituatie bepalen
Ga bij de leerling na ...**

- Beschikt de leerling over een ruime woordenschat in de thuistaal?
- Onderscheidt de leerling woorden in gesproken Nederlandse taal?
- Kan de leerling woorden labelen?
- Kan de leerling woorden en/of concepten categoriseren? ⓘ

Hoe gebruik ik de leerlijn Woordenschat? ⓘ

Let op: toewerken naar de referentieniveaus. ⓘ

De leerling ...

Voorwaardelijke
doelen ⓘ

- ... leert het Nederlandse 'label' bij een concept dat bekend is in de thuistaal ⓘ
- ... maakt gebruik van overeenkomsten tussen het Nederlands en de thuistaal
- ... begrijpt een aantal dagelijkse, hoogfrequente woorden receptief om deel te nemen aan de schooldag ⓘ
- ... kan zich verbaal met (inhouds)woorden uitdrukken in concrete dagelijkse (school)situaties ⓘ
- ... begrijpt de expliciet, herhaald aangeboden woorden receptief ⓘ
- ... kan de expliciet aangeboden woorden actief benoemen wanneer daar naar wordt gevraagd ⓘ ⓘ
- ... kan de expliciet aangeboden woorden in een betekenisvolle context in het hier en nu toepassen ⓘ ⓘ
- ... kan de expliciet aangeboden woorden op eigen initiatief in concrete situatie functioneel toepassen ⓘ

Minimum
doelen ⓘ

- ... breidt passieve en actieve basiswoordenschat uit in interactie in (dagelijkse) gespreks-, luister- en/of (voorlees)leessituaties (incidentele woordenschatuitbreiding) ⓘ ⓘ
- ... breidt passieve en actieve basiswoordenschat uit met expliciete en systematische instructie (intentionele woordenschatuitbreiding) ⓘ
- ... is erop gericht om de woordenschat productief in een veilige omgeving te gebruiken ⓘ
- ... weet dat woorden verschillende betekenisaspecten hebben ⓘ
- ... kan vragen naar de betekenis van een woord ⓘ
- ... kent het belang van het leren woorden ⓘ
- ... kan de betekenis van een woord afleiden uit een rijke (talige) context (met visuele ondersteuning) ⓘ

... begrijpt expliciet aangeboden schooltaalwoorden die nodig zijn om de les te volgen (zoals meer/minder, eerst/daarna) zet daarbij kennis uit thuistaal in

 Streefdoelen
alle leerlingen

... kan door gericht aanbod woordkennis verbreden en verdiepen

... hanteert gerichte strategieën voor het afleiden van woordbetekenissen uit de context

... hanteert strategieën om woorden te onthouden

... kan met hulp(middelen)/strategieën woordbetekenissen achterhalen (vertaling in thuistaal, overleg, (digitaal) woordenboek)

... begrijpt woorden in verschillende contexten en situaties (generalisatie)

 Extra
streefdoelen

... kan zelfstandig woordenschat verbreden en verdiepen aan de hand van gesproken en geschreven teksten

... gebruikt woorden in verschillende contexten en situaties (generalisatie)

... kent betekenisrelaties tussen woorden (bijvoorbeeld synoniemen, onder- en nevenschikking)

... begrijpt eenvoudig figuurlijk taalgebruik

... past eenvoudig figuurlijk taalgebruik toe

Voorbeeld inzetten van de thuistaal

Versiedatum: maart 2026